

”VAIKEESTI LUETTAVA MÖNTTI”
LUKIOLAISNUORTEN TAHALLISESTI TEKEMÄT YHDYSSANAVIRHEET

Suomen kielen
kandidaatintutkielma
Oulun yliopisto
12.1.2024

Iina Annunen

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
2. TEOREETTISTA TAUSTAA	3
2.1. Aiempaa tutkimusta	3
2.2. Kielenhuollon suositukset	4
2.3. Pikaviestintäkieli	5
3. TUTKIMUSMENETELMÄ JA -AINEISTO	8
3.1. Kyselytutkimus	8
3.2. Aineistonkeruu	9
3.3. Sisällönanalyysi	10
4. ANALYYSI	12
4.1. Vastaajien asenteet ja tottumukset	12
4.2. Kaksiosaiset yhdyssanat	13
4.2.1. Nominatiivialkuiset kaksiosaiset yhdyssanat	14
4.2.2. Yhdysviivalliset kaksiosaiset yhdyssanat	15
4.2.3. Lyhennealkuiset kaksiosaiset yhdyssanat	17
4.3. Kolmiosaiset yhdyssanat	19
4.3.1. Määriteosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat	19
4.3.2. Määriteosaltaan tasa-arvoiset yhdyssanat	20
4.3.3. Edusosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat	22
4.4. Kirjoitusasuun vaikuttavat tekijät	23
5. PÄÄTÄNTÖ	25
LÄHTEET JA LYHENTEET	27
LIITE	

1. JOHDANTO

Tutkin tutkimuksessani lukiolaisnuorten tahallisesti rennossa kontekstissa tekemiä yhdyssanavirheitä. Nettiteksteistä löytyy jos jonkinlaista yhdyssanavirhettä, mutta kiinnostuin aiheesta varsinaisesti introspektion kautta. Huomasin kirjoittavani yhdyssanoja tahallisesti väärin (esim. *syystakki keli* tai *es tölkki*) pikaviestintäsovelluksien kautta viestissäni erityisesti silloin, kun lähetin viestin ystävälle. Suomen kieltä opiskelevat ystäväni vaikuttivat käyttäytyvän samoin. Mitä järkeä on siinä, että kielenhuollon suosituksiin läheisesti tutustuneet ihmiset eivät noudata niitä? Päätin siis tutkia, onko kyseessä ilmiö, joka koskee nuoria ihmisiä laajemminkin.

Pikaviestinnässä ja internetissä käytettyä kieltä ei ole mielestäni tutkittu riittävästi. Pikaviestintää ei toki ole ollut olemassakaan kovin kauaa. Vaikka muualla maailmassa tutkitaisiin internetissä käytettävää pikaviestintäkieltä, eivät tulokset todennäköisesti pätsisi suoraan suomenkieliseen kontekstiin. Suomessa nomineilla on sija- ja lukutaivutus sekä verbeillä persoona-, tempus- ja modustaivutus (VISK 2008 § 438). Tämä ominaisuus erottaa suomen esimerkiksi englannin kielestä, jolla suuri osa sosiaalisen median sisällöstä tehdään.

Tutkin aihetta kyselylomakkeella. Olen määritellyt rennon kontekstin esimerkiksi WhatsApp- tai Snapchat-keskusteluksi, jossa kirjoittaja tiedostaa, ettei oikeinkirjoitusta valvota tai arvioida. Rento konteksti on siis varsin erilainen kirjoitusympäristö kuin esimerkiksi äidinkielen kirjoitustaidon koe, jossa ammattilainen arvioi kirjoittajan oikeinkirjoitusta. Osa pikaviestintäsovelluksista ei ole yhtä rentoja konteksteja kuin muut, sillä välillä viestin yleisö saattaa arvottaa kirjoittajaa oikeinkirjoituksen mukaan. Siksi olen rajannut tutkimukseni koskemaan nimenomaan viestejä, joissa viestin vastaanottaa joko yksi tai muutama kaveri. Tarkastelen myös sitä, muuttuuko kokemus oikeinkirjoittamisen tarpeesta, jos vastaanottaja ei olekaan viestin lähettäjän ystävä, vaan muu oikeinkirjoitusta valvomaton taho.

Tutkin aihetta oululaisessa lukiossa. Kyselylomakkeen avulla keräsin tietoa siitä, toimivatko nuoret huomioitteni mukaisesti eli kirjoittavatko he erityisesti kolmiosaiset yhdys sanat tahallisesti väärin. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

- Kirjoittavatko nuoret rennoissa konteksteissa tahallisesti yhdyssanoja väärin?
- Miten ja millaisia yhdyssanoja kirjoitetaan tahallisesti väärin?
- Vaikuttaako viestin vastaanottaja tai yhdyssanan pituus sanojen kirjoitusasuun?

Hypoteesini on, että lukiolaiset voi jakaa useampaan ryhmään vastausten perusteella. Uskoisin, että osa kirjoittaa yhdyssanoja tahattomasti kielenhuollon normien vastaisesti. Tämän hypoteesin perustan yleiseen käsitykseen siitä, että kaikki lukiolaiset eivät ole kiinnostuneita yhdyssanataitojen harjoittelemisesta. Osa lukiolaisista on kuitenkin innostuneempia lukemaan ja kirjoittamaan, jolloin usein kielenhuollon suositukset hallitaan hyvin. Oletan tämän suositustietoisien ryhmän jakautuvan niihin, jotka kirjoittavat yhdyssanat tahallisesti väärin, ja niihin, jotka kirjoittavat ne oikein. Perustan tämän käsityksen yleiselle keskustelulle, jota olen käynyt lukiolaisten ja muiden nuorten kanssa.

Tässä tutkimuksessa olennaisinta ei ole tarkastella väitettä nuorten heikoista yhdyssanataidoista tai sitä, osaavatko nuoret kirjoittaa yhdyssanoja oikein. Tämän tutkimuksen kohteena on se, liittyykö pikaviestintäkieleen jokin ilmiö, jonka takia nuoret päätyvät kirjoittamaan väärin sellaisen yhdyssanan, jonka oikean kirjoitusasun he tietävät.

Seuraavassa luvussa käsittelen aiheen teoreettista taustaa. Teoriaosio koostuu näkökulmista, joista aiheita voi lähestyä. Tällä tutkimusaiheella ei ole yhtä selvää taustateoriaa, joten käsittelen seuraavassa luvussa aiempaa lukiolaisten yhdyssananmuodostuksesta tehtyä tutkimusta, kielenhuollon suosituksia sekä pikaviestintäkieltä verrattuna puhe- ja kirjakieliin. Kolmannessa luvussa esittelen tutkimusmenetelmää ja -aineistoa. Neljännessä luvussa analysoin keräämäni aineistoa esittelemäni metodin avulla ja viidennessä luvussa tiivistän tutkimustulokseni.

2. TEOREETTISTA TAUSTAA

2.1. Aiempaa tutkimusta

Tutkimusaiheeni, eli yhdyssanojen tahallista väärinkirjoittamista, ei ole tutkittu aiemmin. Sen sijaan yhdyssanojen tahatonta väärinkirjoittamista on tutkittu aikaisemminkin. Mainitsen tässä luvussa sellaisia tutkimuksia, joiden koen liittyvän erityisesti omaan tutkimusaiheeseen.

Karjalainen (2008) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan yhdyssanavirheitä aikuismerkonomiopiskelijoiden itsearvioinneissa. Tutkimuksen kohteena on siis eri ikäryhmä kuin omassa tutkimuksessani. Karjalaisen tutkimuksen aineistossa kielivirheitä esiintyi eniten genetiivialkuisissa yhdyssanoissa (*palkan laskenta*) ja sanaliitoissa (*aloittavanyrityksen*). Nominatiivialkuisten yhdyssanojen kohdalla eniten virheitä oli sanoissa, jotka olivat pitkiä (*tietokone ohjelma*), sisälsivät vierassanan (*volyyymi ajattelu*) tai vaativat yhdysmerkin (*liike elämä*). Karjalaisen tutkimassa aineistossa yleisin virhe kolmiosaisa yhdyssanoja muodostaessa oli edusosan ja määriteosan erottaminen (*asiakirja malli*). Karjalaisen tutkimus on oman tutkimusasetelmani kannalta mielenkiintoinen siksi, että se kokoaa esimerkkejä sellaisista yhdyssanoista, joiden muodostamisessa tehdään paljon virheitä. Omassa tutkimuksessani voin pohtia, tehdäänkö tahallisia yhdyssanavirheitä samanlaisissa yhteyksissä kuin tahattomiakin.

Nuorten yhdyssanataitoja taas on tutkittu useissa pro gradu -tutkielmissa. Esimerkiksi Eerola (2010) on tutkinut lukiolaisten yhdyssanataitoja osittaissanelutestillä neljässä luki-ossa. Sanelutestissä opettaja tai muu testin teettäjä sanelee sanoja, jotka vastaajien tulee kirjoittaa siten, miten he ajattelevat sanan kirjoitettavan. Osittaissanelutestissä taas vastaaja kirjoittaa vain esimerkiksi yhden sanan sanellusta lauseesta. Lauri (2018) taas on vertaillut tutkimuksessaan lukiolaisryhmän ja ammattikoululaisryhmän pärjäämistä osittaissanelutestissä. Eerolan tutkimuksen kaikista vastauksista 16,7 % oli kirjoitettu väärin siinä missä Laurin tutkimuksen kaikista vastauksista 38,5 %. On vaikea sanoa, ovatko nuorten oikeinkirjoitustaidot heikentyneet vuosien 2010 ja 2018 välillä, sillä tutkimukseen osallistuvien nuorten joukko on hyvin erilainen ja ero voi selittyä tutkittavien opiskelijoiden tasoeroilla.

Omassa tutkimuksessani valitsin ilmiön tarkasteluun käyttämäni sanat aiemmista tutkimuksista saadun tiedon perusteella. Eerola (2010: 53–54) ja Lauri (2018: 78–79) huomasivat genetiivialkuisuuden, yhdyssanan pituuden ja yhdysmerkin esiintymisen vaikuttavan oikeinkirjoittamiseen negatiivisesti. Kummankaan edellämainitsemani tutkimuksen tulokset eivät eria Karjalaisen (2008) tutkimuksen tuloksista.

Maija Saviniemen (2015) väitöskirja käsittelee toimittajien ammattiryhmän suhtautumista kielenhuoltoon. Saviniemen tutkimuksessa oman aiheeni kannalta on mielenkiintoisinta se, miten vanhemmat toimittajat suhtautuvat nuoriin toimittajiin ja näiden kirjoitustaitoihin. Esille nousee vanhemman sukupolven käsitys siitä, että nuoret eivät nykyään osaa enää kielenhuollon suosituksia ja tuottavat siksi tekstiä, jossa on paljon virheitä. Kielenhuoltoa erittäin tärkeänä pitävät toimittajat kertovat vastauksissaan usein, että juuri nuoret, vastavalmistuneet kesätyöntekijät tekevät erityisen paljon kielioppivirheitä. (Saviniemi 2015: 116, 120, 135–136.)

2.2. Kielenhuollon suositukset

Nykyään normitetusta yleiskielestä puhuttaessa ollaan luovuttu termistä **oikeakielisuus** ja puhutaan **kielenhuollosta** sekä sen **suosituksista** tai **ohjeista** (Kolehmainen 2014: 23–24). Kielenhuollon suosituksista päättävillä kielenhuoltoelimillä ei ole varsinaisesti määräysvaltaa kielenkäyttäjiin, minkä takia puhutaan mieluummin suosituksista kuin säännöistä (Kankaanpää 2013). Kielenhuollon suosituksella viitataan siis virallisen tahon antamiin ohjeisiin siitä, minkä muodon käyttäminen on yleiskielen mukaista.

Suomen kielen normittamisen historiassa ollaan aiemmin keskitytty vain yhden muodon suositteluun norminmukaisena. Nykyään suunta on muuttunut, ja useammat päätökset sallivat kahden eri muodon käytön rinnakkain. Ollaan ajauduttu sellaiseen suuntaan, jossa tarpeeton tiukkuus nähdään turhana. (Kolehmainen 2014: 24.)

Suomen ainoa virallinen kielenhuoltoelin, joka vastaa suomen kielen huoltamisesta, on Kotimaisten kielten keskus. Kotimaisten kielten keskus antaa suosituksia oikeinkirjoituksesta, muoto- ja lauserakenteesta sekä sanastosta ja nimistöstä. Joissakin tapauksissa suositus on jyrkempi kuin toisissa. (Kankaanpää 2013.) Voidaan esimerkiksi sanoa, että

nominatiivialkuinen yhdyssana kirjoitetaan aina poikkeuksetta yhteen. Toisaalta voidaan todeta, että sanan *talonmies* muoto *talkkari* on arkinen toteamatta sitä varsinaisesti vääräksi.

Tämän tutkielman aiheen kannalta kielenhuollon suosituksista tulisi tietää se, että nominatiivialkuiset yhdyssanat suositellaan aina kirjoitettavaksi yhteen (VISK 2008 § 400). Genetiivialkuisten yhdyssanojen kirjoitusasuissa on enemmän tilaa rinnakkaisille muodoille. Esimerkiksi *kirkkaanvihreä* ja *kirkkaan vihreä* ovat kumpikin yhtä oikeita muotoja. Tietysti genetiivialkuisille yhdyssanoille on omat suosituksensa samoin kuin nominatiivialkuisillekin, mutta kuten Räikkälä (1980: 91) nosti esille tarkastellessaan 211 ylioppilasaineen yhdyssanavirheitä nominatiivialkuisissa yhdyssanoissa (kuten *kivitalo* tai *polkupyöräretket*), esiintyvät virheet kielivät kirjoittajan olevan taitamaton kielenkäyttäjä.

Räikkälä (1980: 85–92) totesi tarkastellessaan ylioppilasaineita, että nominatiivialkuisten yhdyssanojen erikseen kirjoittaminen oli odotettua yleisempää, ja jo tuolloin yhdeksi syyksi todettiin englannin kielen vaikutus. 211 aineesta löytyi 44 sellaista yhdyssanavirhettä, joissa nominatiivialkuinen substantiivi kirjoitettiin vähintään yhdellä sanavälillä. Näistä 36 oli kahden alimman arvosanan saadeinen virheitä. Tulos selitettiin osittain englannin kielen vaikutuksella, sillä englannissa vastaavat sanat kirjoitetaan erikseen.

2.3. Pikaviestintäkieli

Olen valinnut tutkimukseni kohteeksi juuri pikaviestinnässä tahallisesti tehdyt yhdyssanavirheet, sillä en usko ilmiön esiintyvän muissa konteksteissa. **Internetlingvistiikka** on termi, jonka olen suomentanut David Crystalin englanninkielisestä termistä **internet linguistics**. Crystalia lainaten ”Kaikkialla, missä on kieltä, on lingvistiikkaa” (Crystal 2011: 1). Siksi onkin yllättävää, miten vähän internetiä on tutkittu kielenkäytön alustana. Internetlingvistiikka tutkii siis kaikenlaista internetissä käytettyä kieltä. Luvun otsikossa mainitulla pikaviestintäkielellä tarkoitan sellaista kieltä, jota sosiaalisessa mediassa käytetään, kun pieni joukko ihmisiä viestii toistensa kanssa käyden puheenomaista keskustelua. Tällöin kaikki viestintätilanteeseen osallistuvat tietävät, että kukaan ei valvo tuotetun kielen oikeinkirjoitusta.

Internetalustat ovat lingvistiksi mielenkiintoisia kirjoitusympäristöjä, sillä niissä käytetyssä kielessä on sekä puhutun että kirjoitetun kielen piirteitä. Internetalustoilla käydään keskustelua kirjoitusmerkein, jotka ovat kirjoitetun kielen piirre. Internetkieli ei kuitenkaan ole varsinaisesti piirteiltään kirjoitettua tai puhuttua kieltä. Vaikka teksti on pääosin kirjoitusmerkeistä muodostettua, sillä on myös aivan omia piirteitä, joita ei löydy puhutusta tai kirjoitetusta kielestä. Internetalusta saattaa esimerkiksi olla multimodaalinen, jolloin tekstiin liittyy myös visuaalisia elementtejä tai ääntä. Alustasta riippuen viestit saattavat ”tuhoutua” tietyn ajan jälkeen tai ne saatetaan muista syistä huomioida vain kerran, minkä jälkeen ne puheen tavoin ikään kuin katoavat. (Crystal 2011: 16–35.)

Hiidenmaa (2003: 230–234) pohtii, onko kieltä aiheellista jakaa kirjakieleen ja puhekieleen siten, että ne erotetaan jokaisessa kielenkäytön tilanteessa toisistaan täysin poikkeaviksi kielimuodoiksi. Puhe voi olla minkälaista tahansa, esimerkiksi yleiskielistä puhetta tai savoa. Kirjoitettu kieli taas voi olla mitä tahansa sellaista kieltä, jossa sanoja on muodostettu kirjoitusmerkeistä. Siispä kaikissa tilanteissa käytetyn kirjakielen ei tarvitsekaan noudattaa kielenhuollon suosituksia. Huoli kirjoitetun ja puhutun kielen sekoittumisesta on Hiidenmaan mukaan aiheeton. Pikaviestintätilanteessa tuotetun kielen ei ole aina tarkoitus noudattaa kielenhuollon suosituksia. Tutkimukseni haastaakin yleistä käsitystä siitä, että internetissä tehdyt yhdyssanavirheet kielisivät vain ja ainoastaan huonosta normien hallinnasta.

Minna-Riitta Luukka (2000) yhtenä ensimmäisistä sähköposti- ja puhelinkielen tutkijoista otti Kielikellossa kantaa siihen, vaikuttaako internetissä käytetty kieli kirjakieleemme. Luukka totesi tuolloin, että internetissä käytetty kieli ei vaikuta kirjakieleen, vaan luo siihen vain uuden osa-alueen. Tätä on tutkittu myöhemmin englanninkielisissä konteksteissa, ja ainakaan tähän mennessä ei ole voitu todeta, että internetkielen yleistyminen olisi vaikuttanut rappeuttavasti ainakaan viralliseen kirjoitettuun englannin kieleen (Crystal 2011: 3–7).

Crystalin tutkiman ilmiön tutkiminen englanninkielisissä konteksteissa ei kuitenkaan anna vastausta siihen, vaikuttaako internet muihin kieliin rappeuttavasti. Vuonna 2008 Taru Kolehmainen kirjoitti artikkelin sellaisista puhekielen piirteistä, joita nuoret käyttävät ylioppilaskirjoitusten kirjoitustaidon kokeessa luullessaan niitä kielenhuollon

suositusten mukaisiksi. Esimerkki tällaisesta puhekielen piirteestä on monikon persoona-päätteiden puuttuminen (*he tekee*).

Saviniemen (2015: 116, 120, 135–136) väitöskirjassa esiintyvät toimittajat kommentoivat nuorten olevan onnettomia oikeinkirjoituksessa. Tämä vaikuttaisi olevan yleinen vanhempien ihmisten kanta aiheesta käytävässä keskustelussa. Nuoret kuitenkin viettävät suuren osan päivästäan lukemalla kaikenlaisia tekstejä, jotka eivät ole kielenhuoltoa nähneetkään.

3. TUTKIMUSMENETELMÄ JA -AINEISTO

3.1. Kyselytutkimus

Olen kerännyt aineistoni Webropol-sovelluksella. Kyselyyni vastasi 45 lukiolaista. Kyselyyn avulla voidaan tehdä määrällistä tai laadullista tutkimusta sellaisista asioista, joita maallikot kokevat tai ajattelevat (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 241). Siksi toteutin tutkimukseni kyselylomakkeen avulla. Näin ajattelin myös saavani enemmän vastauksia kuin esimerkiksi haastattelemalla. Tavoitteenani oli saada lukiolaiset kuvaamaan omin sanoin kokemustaan yhdyssanojen kirjoittamisesta rennossa kontekstissa. Kysymykset on laadittu tämä mielessä pitäen.

Kyselylomake alkaa tehtävällä (ks. liitteen kysymys 1), jossa vastaajaa pyydetään kirjoittamaan pyydetty yhdyssana sellaisella tavalla, jolla tämä todennäköisesti kirjoittaisi yhdyssanan ystävälleen rennossa kontekstissa. Vastaajaa pyydetään perustelevaan vastauksensa. Tällä kysymyksellä pyrin selvittämään, kirjoitetaanko yhdyssanoja tahallisesti erikseen ja millaisten sanojen kohdalla näin tehdään. Kysymys 1 ikään kuin testaa, pitävätkö vastaajien myöhemmin sanallisesti antamat vastaukset paikkansa käytännössä. Olen valinnut tähän kohtaan 12 sanaa, jotka edustavat kuutta eri yhdyssanatyyppeä:

1. nominatiivialkuiset kaksiosaiset yhdyssanat (*arviointiviikko* ja *koirahoitola*)
2. yhdyssanat, joiden sanarajan kummallakin puolella on sama vokaali (*opinto-opas* ja *sunnuntai-ilta*)
3. lyhennealkuiset yhdyssanat (*ES-tölkki* ja *SM-kilpailu*)
4. määriteosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat (*aamupalaleipä* ja *ryhmäterapiakerta*)
5. määriteosaltaan tasa-arvoiset yhdyssanat (*parturi-kampaaja-opiskelija* ja *feta-oliivipiirakka*)
6. edusosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat (*erikoissairaanhoidaja* ja *iskelmälaulukilpailu*).

Olen pyrkinyt valitsemaan kyselylomakkeeseeni sanoja, joita lukiolaiset saattaisivat käyttää keskusteluissaan. Olen etsinyt sanat tätä ajatellen sattumanvaraisesti internetistä. Osa sanoista (*arviointiviikko* ja *opinto-opas*) on sanoja, joita lukiolaiset varmuudella käyttävät koulumaailmassa. Olen valinnut sanoja, jotka voi kirjoittaa oikein vain yhdellä tavalla. Tästä syystä en ole ottanut tutkimukseeni yhtään genetiivialkuista yhdyssanaa, joiden kirjoittaminen erikseen luo joissakin tapauksissa vain pienen merkityseron yhteen

kirjoitettuun versioon verrattuna. Nominatiivialkuiset yhdyssanat ovat selkeitä tutkimuskohteita, sillä niiden kohdalla suositukset ovat yksiselitteisiä.

Seuraavaksi lomakkeessa on kuusi avointa kysymyskohtaa (ks. liitteen kysymykset 2–7), joista tässä tutkielmassa käsittelen neljää. Näin pyrin saamaan mahdollisimman laajan käsityksen siitä, millaisia ajatuksia vastaajalla on yhdyssanojen kirjoittamisesta rennoissa konteksteissa. Kohdassa 2 pyydän vastaajaa kuvailemaan tämän suhtautumista oikeinkirjoitukseen rennossa kontekstissa. Siihen liittyen kohdassa 6 pyydän vastaajaa kuvailemaan tietämystään suomen kielen oikeinkirjoituksesta. Kohtiin 2 ja 6 tulleet vastaukset tukevat toivon mukaan kohdan 1 vastauksia ja antavat lisätietoa ilmiöstä. Kohdassa kolme pyydän vastaajaa kuvailemaan, miten viestin vastaanottaja vaikuttaa yhdyssanojen kirjoitusasuun, ja kohdassa neljä pyydän vastaajaa kertomaan yhdyssanan pituuden vaikutuksesta tuotettuun muotoon. Kysymysten 3 ja 4 avulla olen pyrkinyt saamaan vastauksen siihen, millaisissa tilanteissa yhdyssanoja kirjoitetaan tahallisesti erikseen ja vaikuttaako pituus tuotettuun muotoon.

En käsitellyt tutkielmassani lainkaan kyselylomakkeen kysymyksiä 5 ja 7 (ks. liitteen kysymykset 5 ja 7), sillä en mielestäni saanut niihin merkittäviä vastauksia. Tutkielman pituus myös rajoitti käsiteltäviä asioita.

Analyysiluvun (ks. luku 4) aineistoesimerkit on koodattu. Koodaussysteemissäni olen käyttänyt kirjainta *V* viittaamaan vastaajaan ja kirjaimen perässä olevaa numeroa viittaamaan siihen, monesko saatu vastaus oli aikajärjestyksessä. Esimerkiksi koodi *V5* viittaa vastaajaan, joka on vastannut kyselyyn aikajärjestyksessä viidentenä. En ole kerännyt vastaajilta lainkaan henkilötietoja, joten koodijärjestelmä on varsin yksinkertainen. Kun vastaajilla on koodi, analyysistä on huomattavissa, kuinka monen eri vastaajan vastauksia olen käyttänyt ilmiötä havainnollistaessani.

3.2. Aineistonkeruu

Vallin ja Perkkilän (2015: 111) mukaan kyselyn ollessa sähköinen on aina pohdittava, onko mahdollista, että jokin vastaajaryhmä jäisi kyselyn ulkopuolelle. Vaikka Valli ja Perkkilä viittaavat sellaisiin kyselylomakkeisiin, joita on jaettu esimerkiksi Facebookin

erilaisissa ryhmissä, on mielestäni aiheellista pohtia tätä myös oman tutkimukseni kohdalla. Kysely on teetetty Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa, jonka sisäänpääsyä rajoittaa tietty suhteellisen korkea keskiarvoraja. Otokseni ei siis edusta eikä voi pyrkiä edustamaan keskivertoa oululaista 15–18-vuotiasta. Itse lukion sisältä vastaajat ovat valikoituneet sattumanvaraisesti, sillä olen teettänyt kyselyn kahdella opettamalla kursilla, joille opiskelijat ovat itse ilmoittautuneet tietämättä tutkimuksesta. Toinen ryhmä koostui lähes kokonaan ensimmäisen vuoden opiskelijoista ja toinen taas lähes kokonaan kolmannen vuoden opiskelijoista.

Koska olen teettänyt kyselylomakkeen sellaisessa tilanteessa, jossa olen tutkimuksentehtävänä ollut luokan sijaisopettajana, täytyy minun ottaa huomioon eräitä eettisiä asioita. Opettajalla on oppitunneilla valta päättää, mitä ohjaa oppilaat tekemään. Täten saattaisi olla riski sille, että vastaaja kokee, ettei tällä ole muuta vaihtoehtoa kuin vastata kyselyyn. Tämän ongelman olen ratkaissut antamalla vaihtoehtoja tekemistä niille oppilaille, jotka eivät halua osallistua tutkimukseen. Kaikki luokkien oppilaat eivät vastanneetkaan kyselyyn.

Olen pohtinut tutkimuksen eettisyyttä ja sen riskejä ja arvioinut riskit lähes olemattomiksi. Kyselylomakkeeseen ei ole tallennettu vastaajien henkilötietoja. Olen välttänyt vastaajan iän kysymistä teettämällä kyselyn ainoastaan sen kohdeikäryhmällä sen sijaan, että olisin laittanut sen yleiseen jakeluun esimerkiksi Facebookiin. Näin myös varmistin kaikkien vastaajien olevan varmasti lukiolaisia. Olen kyselylomakkeen alussa informoinut informanteille tutkimusaineiston olevan anonymisti kerätty.

3.3. Sisällönanalyysi

Käytän vastausten tulkitsemisessa sisällönanalyysia. Sisällönanalyysilla pyrin järjestämään vastaukset vastaustyyppien mukaan. Sisällönanalyysia voidaan tehdä aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti. Käytän näistä aineistolähtöistä sisällönanalyysia, sillä analysoin aineistoa itsenäisenä tietona uudesta ilmiöstä, enkä etsi siitä tietoa minkään toisen teorian ohjaamana. (Tuomi & Sarajärvi 2018: 122–127, 168–176.) Seuraavaksi kerro, miten sovelsin aineistolähtöistä sisällönanalyysia aineistoani analysoidessa.

Kyselylomakkeeseen saatuja vastauksia analysoidessani olen ensin muodostanut vastauksista ryhmiä dataa redusoimalla. Tässä tapauksessa datalla tarkoitan aineistoani. Olen käsitellyt aineistoa yksi kysymys kerrallaan. Sen jälkeen olen nimennyt ryhmät. Luomalla nimettyjä ryhmiä pyrin kuvaamaan tutkimaani joukkoa (Tuomi & Sarajärvi 2018: 183). Jakamalla esimerkiksi kyselyn kuudennen tehtävän (ks. liitteen kysymys 6) vastaukset ryhmiin, jotka kuvaavat sitä, miten usein vastaajat ajattelevat tekevänsä tahallisia virheitä yhdyssanoja kirjoittaessaan, saan kysymyksen 1 vastauksia tukevaa tietoa.

4. ANALYYSI

Olen jakanut analyysiluvun neljään alalukuun, joista kaksi on jaettu useampaan osioon (luvut 4.2. ja 4.3.). Alaluvussa 4.1. käsittelen kyselylomakkeen kohtia 2 ja 6 (ks. liitteen kysymykset 2 ja 6), joissa pyydetään vastaajia kertomaan omista asenteistaan ja tottumuksistaan. Käsittelen asenteita ja vastaajien omia käsityksiä omista tottumuksistaan ensimmäisenä, sillä alaluvuissa 4.2. ja 4.3. erittelen, mitä vastaajat ovat vastanneet kysymyksen 1 kohtiin, joiden avulla pyrin kuvaamaan tapoja, joilla vastaajat kirjoittavat yhdyssanoja tahallisesti väärin.

Alaluku 4.1. ikään kuin antaa taustatietoa ennen alalukuihin 4.2. ja 4.3. siirtymistä. Alaluvussa 4.2. käsitellään kaksiosaisia yhdyssanoja, kun taas alaluvussa 4.3. kolmiosaisia yhdyssanoja. Kolmiosaisista yhdyssanoista käytetään VISKissä (2008 § 405) nimitystä *moniosaiset yhdyssanat*, mutta ajattelen termin *kolmiosainen yhdyssana* kuvaavan luokkaa paremmin, sillä sen jokaisessa sanassa on kolme osaa. Alaluvussa 4.4. käsittelen vastaajien käsityksiä siitä, miten yhdyssanan pituus ja viestin vastaanottaja vaikuttavat tahallisesti tehtyihin yhdyssanavirheisiin. Jo alaluvussa 4.3. käsittelen kolmiosaisia yhdyssanoja ja niissä tehtyjä virheitä, joten alaluvun 4.4. käsittelemät kohdat kuvaavat sanoin sitä, mitä on jo aiemmin havainnollistettu käytännössä.

4.1. Vastaajien asenteet ja tottumukset

Kyselylomakkeeni kohdassa 2 (ks. liite) olen pyytänyt vastaajaa kertomaan suhtautumisestaan yhdyssanojen oikeinkirjoitukseen rennossa kontekstissa. Kohdassa 6 taas olen pyytänyt vastaajaa kuvailemaan tietämystään suomen kielen yhdyssanasäännöistä sekä kertomaan, tekeekö vastaaja pääsääntöisesti tahallisia vai tahattomia yhdyssanavirheitä. Olen sisällönanalyysin keinoin jakanut vastaukset eri luokkiin.

Kohdan 2 vastauksille olen luonut kolme luokkaa. Ensimmäinen luokka on ”suhtautuu välinpitämättömästi tai lähes välinpitämättömästi”, ja siihen olen luokitellut 24 vastausta, joita kuvaa esimerkki (1). Toinen luokka on ”ajattelee jonkin verran”, johon olen luokitellut 12 vastausta ja jota luonnehtii esimerkki (2). Kolmas luokka on ”Ajattelee melko usein tai usein”, ja sen 9 vastausta luonnehtii esimerkki (3).

- (1) ei ole tarkkaa, varsinkin viivat jää pois. niiden pohdintaan käytetyn ajan voi käyttää jatkamalla keskustelua nopeemmin (V4)
- (2) Ei sillä ole niin väliä, mutta kyllä "helpot" yhdyssanat pitää osata: iltapala, autotalli jne. Muuten henkilöstä tulee tyhmä olo. (V28)
- (3) Häiritsee, kun ihmiset tekee selviä virheitä. Jotkut virheet häiritsee toisia enemmän. Avokado-fetapasta/avokadofetapasta -tyyppiset virheet ei itseä haittaa, mutta muut näyttää aika järkyttäviltä. Jos kirjoitetaan esim. "metalli kattila", tekisi mieli repiä hiukset päästä. (V24)

Kohdan 6 vastausten perusteella olen jakanut vastaajat neljään eri luokkaan. Ensimmäiseen luokkaan (esimerkki (4)) olen luokitellut 18 vastaajaa, joiden tulkitsen tekevän pääsääntöisesti tahattomasti virheitä. Toiseen luokkaan (esimerkki (5)) olen luokitellut ne 9 vastaajaa, joiden tulkitsen tekevän sekä tahattomasti että tahallisesti virheitä. Kolmanteen luokkaan (esimerkit (6–7)) olen luokitellut 15 sellaista vastaajaa, jotka ilmaisevat tekevänsä virheitä pääsääntöisesti tahallisesti. Neljänteen luokkaan (esimerkki (8)) olen luokitellut ne 4 vastaajaa, joiden vastauksista ei ole tulkittavissa, että he juurikaan kokisivat tekevänsä virheitä.

- (4) Yleensä tahattomasti, sillä ei kaikkea voi osata (V9)
- (5) osaan kirjottaa oikein, yleensä ei vaan jaksa. eli ei siis tahallaan tai tahattomasti, ne vaan tulee. (V18)
- (6) tiedän kohtuu hyvin miten ne menee. helppo laittaa väli joka sanan jälkeen, yleensä siis tahalleen (V4)
- (7) Teen virheet tahallaan, koska en jaksa/ehdi kirjoittaa oikeaoppisesti. Tiedän omasta mielestäni melkeinpä täysin oikeinkirjoitusjutut. Välillä pitää pohtia, onko se totta kai vai tottakai, mutta yleensä tulee selkärangasta. (V24)
- (8) Harvoin kirjoitan yhdyssanoja tahallisesti väärin ja sanoisin, että yhdyssanojen oikeinkirjoitus suomen kielen osalta, on minulla ihan hyvällä tasolla. (V14)

Välinpitämättömästi tai lähes välinpitämättömästi suhtautuvia on siis vain hieman enemmän kuin jonkin verran tai usein yhdyssanojen oikeinkirjoitusta ajattelevia. Vastaajista noin puolet kertovat tekevänsä välillä tai pääsääntöisesti tahallisia yhdyssanavirheitä.

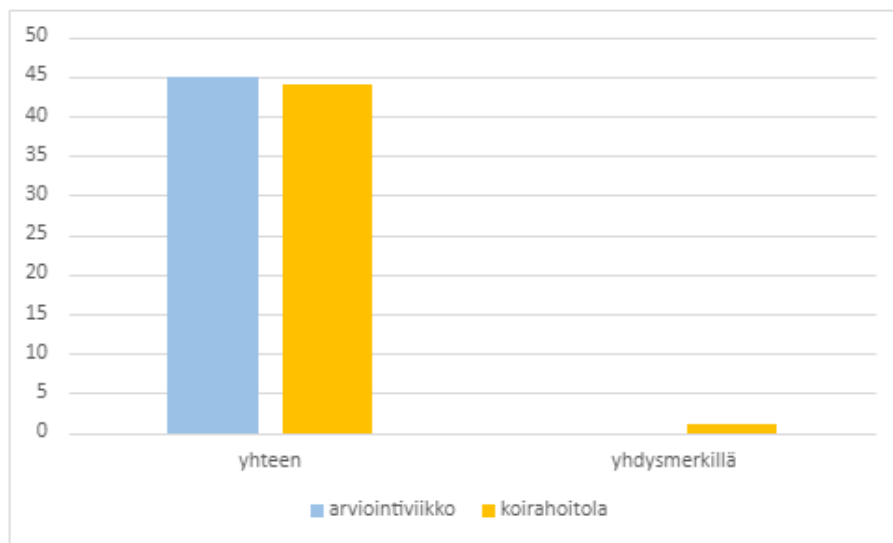
4.2. Kaksiosaiset yhdyssanat

Alaluku 4.2. käsittelee kaksiosaisia yhdyssanoja ja tapoja, joilla ne on kirjoitettu. Alaluvussa käsitellään kaksiosaisia nominatiivialkuisia yhdyssanoja, yhdysviivallisia

kaksiosaisia yhdyssanoja (joiden kumpikaan osa ei ole lyhenne) ja lyhennealkuisia yhdyssanoja. Käsittelem kaksiosaisia ja kolmiosaisia yhdyssanoja erillään, sillä aiempien tutkimusten (Karjalainen 2008; Eerola 2010; Lauri 2018) mukaan yhdyssanan pituus vaikuttaa sen todennäköisyyteen olla kirjoitettu oikein.

4.2.1. Nominatiivialkuiset kaksiosaiset yhdyssanat

Yhdyssana on Ison suomen kieliopin verkkoversion mukaan kokonaisuus, joka on kielen yksikkönä yksi sana mutta kuitenkin koostuu useammasta kuin yhdestä sanasta (VISK 2008 § 398). Kaksiosaisia nominatiivialkuisia yhdyssanoja tutkimuksessani edustavat sanat *arviointiviikko* ja *koirahoitola*. Kumpikin näistä on määritysyhdyssana (VISK 2008 § 408). Ne siis koostuvat kahdesta sanasta, joista ensimmäinen määrittää jäljimmäistä. Kuvio 1 kuvaa, mitä kirjoitusasuja vastaajat sanoista käyttivät. Olen jakanut vastaukset yhteenkirjoitettuihin (*koirahoitola*) ja yhdysmerkillä kirjoitettuihin (*koira-hoitola*), sillä muita muotoja ei tämän yhdyssanatyypin kohdalla käytetty.

KUVIO 1. Sanojen *arviointiviikko* ja *koirahoitola* kirjoitusasut

Kuten kuviosta 1 ilmenee, sana *arviointiviikko* on kirjoitettu 44 kertaa suositusten mukaisesti. 7:ssä näistä vastauksista oli käytetty jotakin synonyymia kuten *koeviikko* tai *päättöviikko*, jotka on kuitenkin kirjoitettu yhdyssanoja koskevien suositusten mukaisesti yhteen. Eräs seitsemästä vastaajasta kertoo, että saattaisi lyhentää sanan muotoon *arvoitivk*. Yhdysosia ei ole kuitenkaan kertaakaan erotettu sanavälillä tai yhdysmerkillä. Olen

laskenut kaikki arviointiviikon yhteen kirjoitetut synonyymit kuten muodon *koeviikko* samaan pylvääseen, sillä tutkin vain yhdyssanojen oikeinkirjoitusta, sillä tutkimuksen kannalta on olennaista vain se, onko tämä yhdyssana kirjoitettu yhteen vai erikseen.

Sanan *arviointiviikko* kirjoitusasua on perusteltu 24 kertaa joko norminmukaisuudella tai muulla ”oikealta tuntumisella”. Norminmukaisuudella perustelemiseksi tulkitseen esimerkiksi perustelut ”se on yhdyssana”, ”oikee tapa” ja ”olen oppinut kirjoittamaan sen niin”. Tällaisella norminmukaisuudella vastauksia on perusteltu 12 kertaa. Perusteiden kuten ”se kuulostaa ja näyttää oikealta” ja ”se on hyvä noin” olen tulkinut pohjautuvan vastaajan omiin tunneperäisiin normeihin, joita tälle on muodostunut siitä, miltä yhdyssanan kuului näyttää. Tällaisia perusteluita on 12. Helppoudella kirjoitusasua on perustellut 5 vastaajaa, nopeudella 3 vastaajaa ja selkeydellä 1. 2 vastaajaa on kertonut ajattelevansa, että *koeviikko* tai *arviointivk* on nopeampi tapa kirjoittaa sana *arviointiviikko*.

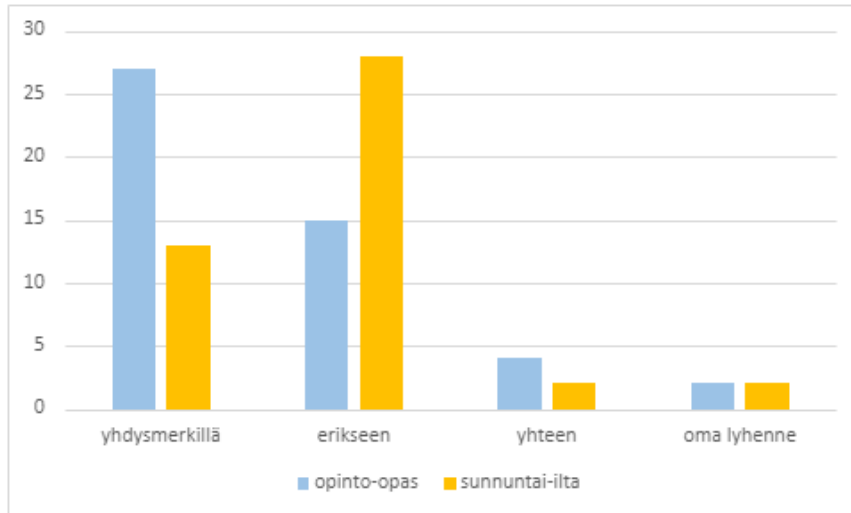
Sana *koirahoitola* on kirjoitettu yhteen 44 kertaa ja 1 kerran yhdysosat yhdysmerkillä erotettuna. Yhdysmerkillä yhdysosat erottanut vastaaja on loogisuuteen vedoten kirjoittanut sanan muodossa *kora-hoitola*, vaikkakin vaikuttaisi siltä, että yhdyssanan ensimmäisestä osasta on unohtunut *i*-kirjain. Sanan *koirahoitola* kirjoittamista suositusten mukaisesti perustellaan samanlaisilla syillä kuin *arviointiviikon*. Oikean kirjoitusasun käyttöä on perusteltu 15 kertaa oikeilla tai tunneperäisillä säännöillä. Nopeudella kirjoitusasua on perusteltu 6 kertaa ja helppoudella toiset 6 kertaa.

Vaikuttaisi siis siltä, että nominatiivialkuiset määräisyhdyssanat kirjoitetaan pääsääntöisesti normien mukaisella tavalla. Yksikään vastaaja ei kirjoittanut tehtävän kaksiosaisia nominatiivialkuisia yhdyssanoja erikseen. Kirjoitusasu koetaan monin tavoin oikeantuntuiseksi. Tämä ei tunnu yllättävältä aiemmat tutkimukset huomioon ottaen (Karjalainen: 2008; Eerola: 2010; Lauri: 2018).

4.2.2. Yhdysviivalliset kaksiosaiset yhdyssanat

Kun yhdyssanassa on peräkkäin kaksi samaa vokaalia, jotka kuuluvat eri yhdysosiin, osat erotetaan toisistaan yhdysviivalla (VISK 2008 § 401). Tällaisia sanoja edustavat tutkimuksessani sanat *opinto-opas* ja *sunnuntai-ilta*. Olen jakanut vastaukset neljään

luokkaan: yhdysmerkillä kirjoitetut (*opinto-opas*), erikseen kirjoitetut (*opinto opas*), yhteen ilman yhdysmerkkiä kirjoitetut (*opinto opas*) ja omat lyhenteet (*opo*). Olen luonut omien lyhenteiden luokan sellaisille vastauksille, jotka eivät näkemykseni mukaan muistuta alkuperäistä sanaa tarpeeksi, jotta ne voisi luokitella alkuperäisen sanan eri kirjoitusasujen kanssa samaan luokkaan. Tästä hyvä esimerkki on muoto *sunnuntai*, josta on karstittu kokonaan yhdysmerkin käytön aiheuttaneet osat ja joka ei ole enää yhdyssana.

KUVIO 2. Sanojen *opinto-opas* ja *sunnuntai-ilta* kirjoitusasut

Kuten kuviosta 2 huomaa, näiden kahden sanan useimmin käytetyt kirjoitusasut ovat odottamattomasti erilaisia toisiinsa verrattuna. Vastaajat ovat kirjoittaneet sanan *opinto-opas* 27 kertaa yhdysviivalla eli suosituksia mukaillen. Tätä on perusteltu 10 kertaa kielihuollon suosituksiin perustuvilla syillä kuten sillä, että ensimmäinen osa loppuu samaan vokaaliin, jolla toinen osa alkaa. Toiset 10 kertaa kirjoitusasua on perusteltu tunneperäisillä syillä, kuten sillä, että se ”näyttää oikealta”.

Vastaajista 28 taas käytti norminvastaista kirjoitusasua *sunnuntai ilta*. Valintaa on perusteltu 18 kertaa sillä, etteivät vastaajat jaksaa käyttää ”viivaa” eli yhdysmerkkiä. Tämä on mielenkiintoista varsinkin siksi, että osa näin vastanneista on jaksanut käyttää yhdysmerkkiä sanan *opinto-opas* kohdalla.

Tulokset *opinto-oppaan* ja *sunnuntai-illan* kohdalla ovat lähes käänteiset, sillä toiseksi eniten on käytetty kirjoitusasuja *opinto opas* (15 kertaa) ja *sunnuntai-ilta* (13 kertaa). Näistä *opinto opas* -muotoa on perusteltu lähes pelkästään sillä, ettei vastaaja jaksaa etsiä yhdysmerkkiä. *Sunnuntai-ilta*-muotoa on perusteltu eniten norminmukaisuudella.

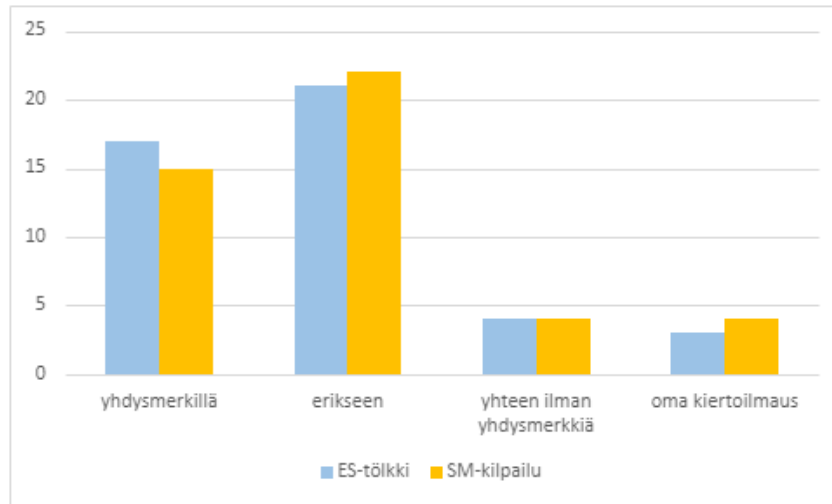
Kirjoitusasut *opintoopas* (käytetty 4 kertaa) ja *sunnuntaiilta* (käytetty 2 kertaa) sekä omat lyhenteet (kummankin sanan kohdalla käytetty 2 kertaa) ovat jääneet selkeään vähemmistöön.

Vaikka *opinto-oppaan* ja *sunnuntai-illan* tulokset ovat lähes käänteiset, yksi ero löytyy. *Opinto-opas*-muotoa perustellaan hyvin usein sillä, että se nimenomaan näyttää oikealta. Eerola (2010: 41) epäili tutkimuksessaan, että sanan tuttuun vaikuttaa siihen, miten usein se osataan kirjoittaa oikein. Opinto-opas on sana, johon lukiolaiset törmäävät usein luki-ossa. Vaikka sanan *sunnuntai* oikea kirjoitusasu on taatusti opiskelijoille tuttu, tarkempaan ajankohtaan viittaava *sunnuntai-ilta* saattaa olla sanana vieraampi. Tämä viittaisi mahdollisesti siihen, että tahattomien virheiden tavoin myös tahallisia virheitä tehdään eniten tuntemattomien sanojen kohdalla. Voisiko siis olla, että myös pikaviestinnässä, jossa norminmukaisuutta ei valvota, kirjoitetaan eniten oikein tutuimpia sanoja?

4.2.3. Lyhennealkuiset kaksiosaiset yhdyssanat

Lyhennealkuisten yhdyssanojen kirjoittamista olen tutkinut kahdella eri yhdyssanalla: *ES-tölkki* ja *SM-kilpailut*. Jos yhdyssanan yhdysosana on lyhenne, se erotetaan muista yhdysosista yhdysmerkillä (Kielikello 2006).

Olen huomionnut vastauksissa ja perusteluissa vain yhteenkirjoitukseen liittyvät asiat ja jättänyt isoihin kirjaimiin liittyvät perustelut pois, sillä tutkin tutkielmassani vain yhdys-sanoja. Olenkin jakanut vastaukset neljään luokkaan: yhdysmerkillä kirjoitetut (*ES-tölkki*, *es-tölkki* tai *Es-tölkki*), ilman yhdysmerkkiä erikseen kirjoitetut (*es tölkki*, *Es tölkki* tai *ES tölkki*), yhteen ilman yhdysmerkkiä kirjoitetut (*estölkki* tai *Estölkki*) ja omat kiertoilmaukset (*esa*). Näistä kategorioista ensimmäinen on kielenhuollon suositusten mukainen, kun taas toinen ja kolmas ovat suositusten vastaisia. Omia kirjoitustapoja en ole analysoinut tarkemmin.

KUVIO 3. Sanojen *ES-tölkki* ja *SM-kilpailu* kirjoitusasut.

Kuten kuvio 3 kuvaa, *ES-tölkki* on kirjoitettu yleisimmin (17 kertaa) erikseen ilman yhdysmerkkiä. Toiseksi yleisin kirjoitustapa on suositusten mukainen tapa eli yhdysmerkillä yhteen kirjoittaminen. Yhdysmerkillä kirjoittamista eli kielenhuollon suositusten mukaista tapaa on perusteltu yleisimmin (7 kertaa) kielenhuollon normeilla. Kielenhuollon suositusten vastaisia kirjoitusasuja on perusteltu yleisimmin laiskuudella (16 kertaa) ja nopeudella (8 kertaa). Usein nousee esille se, että juuri yhdysmerkki jää pois, sillä löytääkseen yhdysmerkin puhelimesta täytyy vaihtaa toiselle näppäimistön välilehdelle.

SM-kilpailu taas on kirjoitettu useimmin (15 kertaa) ilman yhdysmerkkiä erikseen, toiseksi useimmin yhdysmerkillä. Muut kirjoitustavat ovat vähemmistössä, kuten myös *ES-tölkkin* kohdalla. Myös perustelut ovat hyvin samanlaisia kuin *ES-tölkkin* kohdalla. Kielenhuollon suositusten mukaista kirjoitustapaa on perusteltu eniten oikeannäköisyydellä tai kielenhuollon suosituksilla (9 kertaa). Suositusten vastaista kirjoitusasua on perusteltu eniten laiskuudella (15 kertaa) ja nopeudella (10 kertaa). Vastaajat pysyvät kirjoitustavoissaan johdonmukaisina. On harvinaista, että sama vastaaja kirjoittaisi toisen lyhennealkuisen yhdyssanan yhdysmerkillä ja toisen ilman yhdysmerkkiä.

Lyhennealkuisten, yhdysmerkillisten yhdyssanojen kohdalla suosituinta on siis kirjoittaa sana ilman yhdysmerkkiä erikseen, vaikkakin melkein yhtä suuri osa vastaajista on kirjoittanut sanat yhdysmerkillä. Perustelut kirjoitusasuille ovat todella yhdenmukaisia. Yhdysmerkki siis jätetään pois laiskuuden ja nopeuden takia.

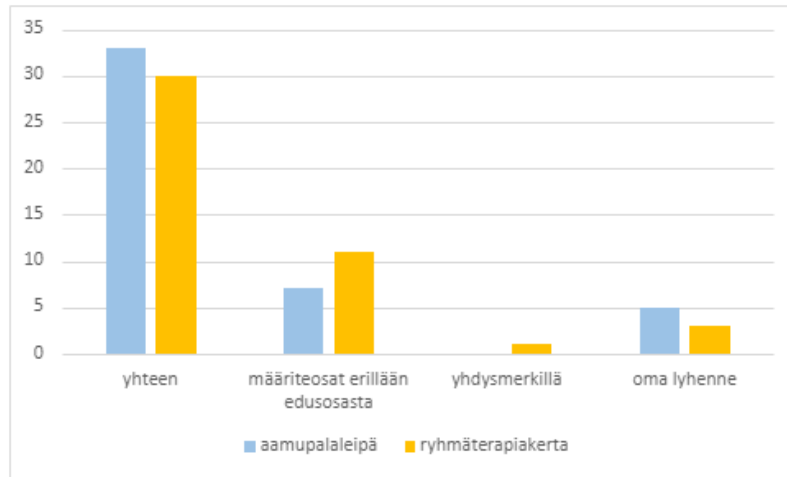
4.3. Kolmiosaiset yhdyssanat

Edeltävässä alaluvussa (4.2.) käsittelin kaksiosaisia yhdyssanoja. Tässä alaluvussa käsitelen kolmiosaisia yhdyssanoja, jotka ovat varsinaiselta nimeltään moniosaisia yhdyssanoja. Alaluokan osiot ovat määriteosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat (*aamupalaleipä*), määriteosaltaan tasa-arvoiset yhdyssanat (*parturi-kampaajaopiskelija*) ja edusosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat (*erikoissairaanhoidaja*).

Kolmiosaiset yhdyssanat ovat yleisimmin tilapäisyhdyssanoja, jotka syntyvät spontaanisti kuvaamaan käyttötilannetta ja siksi niitä ei löydy sanakirjasta (VISK 2008 § 399). Koska oikeaa muotoa ei usein löydy sanakirjasta, kolmiosaiten yhdyssanojen oikeinkirjoittaminen vaatii tietämystä tietyistä sananmuodostussäännöistä kuten siitä, että jos nominatiivialkuiset sanat viittaavat yhteen kohteeseen, ne kirjoitetaan yhteen yhdyssanana.

4.3.1. Määriteosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat

Yhdyssanan yhdysosan moniosaisuus on tyypillisempää yhdyssanan alku- kuin jälki-osalta (VISK § 405). Moniosaisia nominatiivialkuisia yhdyssanoja, joiden määriteosassa on kaksi osaa, edustavat tutkielmassani *aamupalaleipä* ja *ryhmäterapiakerta*. Olen jakanut vastaukset neljään ryhmään: yhteen kirjoitetut muodot (*ryhmäterapiakerta*), erikseen kirjoitetut muodot (*ryhmäterapiakerta*), yhdysmerkillä kirjoitetut muodot (*ryhmäterapiakerta*) ja omat lyhenteet (*terapia*), joista omat lyhenteet jälleen poikkeavat alkuperäisestä sanasta niin paljon, ettei muoto ole esimerkiksi rakenteellisesti samanlainen kuin alkuperäinen sana.

KUVIO 4. Sanojen *aamupalaleipä* ja *ryhmäterapiakerta* kirjoitusasut.

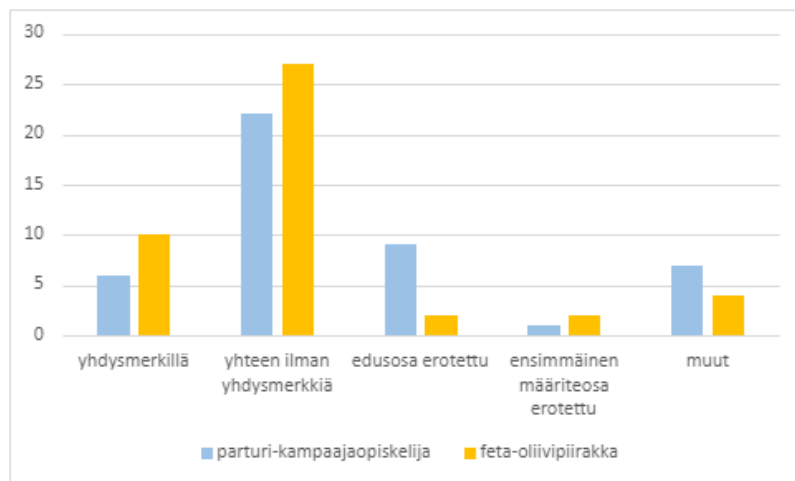
Suosituksia mukaili noin kaksi kolmasosaa vastaajista. Sanan *aamupalaleipä* kirjoitti suositusten mukaisesti 33 vastaajaa ja sanan *ryhmäterapiakerta* 30 vastaajaa. Kuten kuvioista 4 on nähtävissä, suurin osa vastaajista käytti sanojen suositusten mukaista muotoa. Suurin osa vastaajista perusteli kirjoitustapaa oikeinkirjoitussäännöillä tai tunneperäisillä syillä, tosin *ryhmäterapiakerran* kohdalla vedottiin useammin (12 kertaa) tunneperäisiin syihin siinä missä *aamupalaleivän* kohdalla vedottiin useammin norminmukaisuuteen (11 kertaa). Sanan *aamupalaleipä* kohdalla vedottiin myös nopeuteen ja helppouteen yhteensä 9 kertaa. Tässä tilanteessa helppous ja nopeus viittaavat varmaankin siihen, ettei sanassa käytetä yhdysmerkkiä.

Muoto, jossa edusosa erotetaan kahdesta määriteosasta (*ryhmäterapia kerta* tai *aamupalaleipä*) on *ryhmäterapiakerta*-sanalla käytetympi. Sanaväliä perusteltiin monin eri sanankääntein, jotka lähes kaikki tuntuvat viittaavan siihen, että sana näyttää paremmalta tai helpommin hahmotettavalta sanavälillä. Joku jopa kokee yhdyssanan osien olevan erillisiä asioita.

4.3.2. Määriteosaltaan tasa-arvoiset yhdyssanat

Kolmiosaisia yhdyssanoja, joiden määriteosa koostuu kahdesta tasa-arvoisesta osasta, edustavat tutkielmassani sanat *feta-oliivipiirakka* ja *parturi-kampaajaopiskelija*. Olen jakanut vastaukset seuraaviin luokkiin: yhdysmerkillä kirjoitetut (*parturi-kampaajaopiskelija*), yhteen ilman yhdysmerkkiä kirjoitetut (*parturikampaajaopiskelija*), edusosa muusta

sanasta erikseen kirjoitetut (*parturikampaaja opiskelija*), ensimmäinen määriteosa muust sanasta erikseen kirjoitetut (*parturi kampaajaopiskelija*) ja muut (esim. *parturi kampaaja opiskelija*), joiden joukossa oli monia vain kerran esiintyviä muotoja.

KUVIO 5. Sanojen *parturi-kampaajaopiskelija* ja *feta-oliivipiirakka* kirjoitusasut.

Kuten olen kuviossa 5 kuvannut, vastaajat olivat melko yhtä mieltä parhaasta kirjoitusasusta, joksi osoittautui yhteenkirjoittaminen ilman yhdysmerkkiä. Vastaajista lähes puolet (22 vastaajaa) käytti kirjoitusasua *parturikampaajaopiskelija* ja yli puolet (27 vastaajaa) kirjoitusasua *fetaoliivipiirakka*. Tämä yhdyssanaluokka poiki eniten erilaisia kirjoitustapoja muusta vastausten yhdenmukaisuudesta huolimatta.

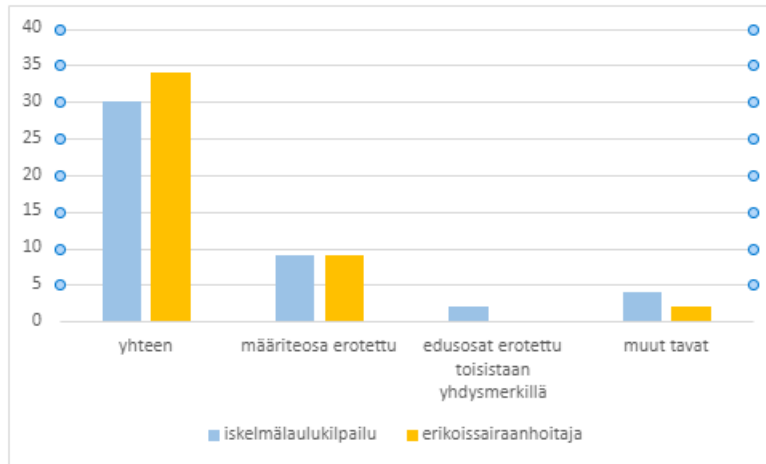
Muodon *parturikampaajaopiskelija* käyttöä perusteltiin eniten (7 kertaa) viivan käyttämisen vaivalloisuudella ja sillä, että sana toimii tarpeeksi hyvin ilman viivaa (5 kertaa). Toiseksi yleisin kirjoitusasu oli *parturikampaaja opiskelija*, jota käytettiin 9 kertaa. Kaksi yleisintä perustetta kirjoitusasulle olivat viivan käyttämisen vaivalloisuus ja yhteenkirjoitetun kirjoitusasun liiallinen pituus. Kielenhuollon suositusten mukaista muotoa *parturi-kampaajaopiskelija* perusteltiin jokaisessa vastauksessa eri tavoin. Esille nousi se, miten kirjoitusasu näyttää oikealta ja on selkeä. Helppoudella tai selkeydellä perusteltiin yksittäin esiintyviä kirjoitusasuja *parturikampaaja-opiskelija*, *parturi-kampaaja opiskelija* ja *parturi kampaaja opiskelija*. Vastaajien omia ilmaisutapoja olivat *kampaaja opiskelija*, *kampaajaopiskelija* ja oululaisuutta ilmentävä *osaon parturikampaaja*, joita perusteltiin lyhyydellä ja nopeudella. *Parturi-kampaajaopiskelijan* kohdalla erilaisia kirjoitustapoja oli yhteensä 10, jos omat alkuperäistä sanaa muuntelevat muodot lasketaan.

Sanan *feta-oliivipiirakka* kohdalla kirjoitusasut *fetaoliivipiirakka* ja *feta-oliivipiirakka* muodostivat selvän enemmistön, sillä niitä käytti yhteensä 37 vastaajaa siinä missä edeltävän sanan kohdalla vastaavia muotoja käytettiin 28 kertaa. Yleisintä kirjoitusasua *fetaoliivipiirakka* käytettiin 27 kertaa ja perusteltiin eniten viivan käytön vaivalloisuudella, nopeudella sekä kirjoitusasun tarpeeksi hyvällä toimivuudella. Toiseksi yleisintä asua *feta-oliivipiirakka* perusteltiin eniten tunneperäisillä syillä, esimerkiksi oikealta tuntumisella. Muita muotoja perusteltiin esimerkiksi viivan vaivalloisuudella ja oikealta tuntumisella.

Vaikuttaisi siis siltä, että yhdysmerkin käyttäminen tuntuu vastaajista vaikeammalta kuin pitkän sanan kirjoittaminen yhteen. Se, että sana *parturi-kampaajaopiskelija* kirjoitettiin kymmenellä eri tavalla, kertoo mahdollisesti siitä, että määritysosaltaan tasa-arvoiset yhdyssanat eivät ole kovinkaan tuttuja vastaajille, minkä takia niiden hierarkia ymmärretään useilla eri tavoilla. Yhdyssanan sanojenvälinen hierarkia eli se, mikä osa tulkitaan edusosaksi ja mikä määriteosaksi, on välillä tulkinnanvarainen (VISK 2008 § 405).

4.3.3. Edusosaltaan kaksiosaiset yhdyssanat

Edusosaltaan kaksiosaisia yhdyssanoja tutkielmassani edustavat sanat *iskelmälaulukilpailu* ja *erikoissairaanhoidtaja* (VISK 2008 § 404). Tässä osiossa vastaajat olivat melko yksimielisiä kirjoitusasuista. Olen jakanut vastaukset yhteenkirjoitettuihin (*iskelmälaulukilpailu*), määriteosa erotettuna muusta sanasta kirjoitettuihin (*iskelmälaulu kilpailu*), edusosat yhdysmerkillä erotettuihin (*iskelmälaulu-kilpailu*) ja muihin (*iskelmä- laulukilpailu*).

KUVIO 6. Sanojen *iskelmälaulukilpailu* ja *erikoissairaanhoitaja* kirjoitusasut.

Kuten kuvio 6 on nähtävissä, edusosaltaan kaksiosaiset yhdysosat on kirjoitettu yleisimmin yhteen. Sana *iskelmälaulukilpailu* on kirjoitettu yhteen 30 kertaa ja sana *erikoissairaanhoitaja* 34 kertaa. Kuitenkin 9 vastaajaa ovat erottaneet määriteosan edusosista (*erikois sairaanhoitaja*) kummankin sanan kohdalla. Tätä on perusteltu eniten selkeydellä ja paremmalla ymmärrettävyydellä.

Oikeaa kirjoitusasua (*iskelmälaulukilpailu* ja *erikoissairaanhoitaja*) on perusteltu useimmin helppoudella, kielenhuollon suosituksilla tai sillä, että se on ”paras tapa”. Sanan *erikoissairaanhoitaja* kohdalla samaa kirjoitusasua on perusteltu eniten kielenhuollon suosituksilla ja sillä, että se on ”paras tapa”. Muita kirjoitusasuja (esim. *iskelmä laulukilpailu*, *iskelmälaulu-kilpailu* ja *iskelmä laulu kilpailu*) perustellaan selkeydellä, ymmärrettävyydellä ja järkevän näköisellä ulkomuodolla. Vain yhdessä vastauksessa näkyi yhdyssanan sisäisen hierarkian hahmottaminen valtavirrasta poiketen.

4.4. Kirjoitusasuun vaikuttavat tekijät

Kohdassa 3 (ks. liite kysymys 3) pyysin vastaajia kertomaan, miten viestin vastaanottaja vaikuttaa viestin yhdyssanojen oikeinkirjoitukseen. Vastauksissa vastaajat kertovat kirjoittavansa yhdyssanat eri tavoin riippuen siitä, kenelle kirjoittavat. Vastaajat mainitsivat konkreettisina oikeinkirjoitukseen vaikuttavina asioina viestin vastaanottajan iän (esimerkki (12)) tai tämän auktoriteettiaseman suhteessa vastaajaan (esimerkki (13)). Viestin vastaanottajan vanhempi ikä mainittiin 16 vastauksessa. Viestin vastaanottajan koettu

auktoriteettiasema tai viralliseksi koettu tilanne mainittiin vastauksissa yhteensä 25 kertaa. Joissakin vastauksissa mainittiin myös vastaanottajan koetun läheisyyden vaikuttavan oikeinkirjoitukseen (esimerkki (14)).

- (12) Jos kirjoitan isovanhemmille viestiä kirjoitan sen oikeammin. Vanhemmillekin kirjoittaessa kirjoitan oikeammin. Kavereille kirjoittaessa kirjoitan väärin. (V13)
- (13) Yleensä virallisemmat viestit kirjoitan selkeästi oikeinkirjoitussääntöjen mukaan. Auktoriteetit arvostavat selkeää ja oikeinkirjoitettua suomen kieltä, joten on hyvä harjoittaa sitä. Pilkkut ja isot alkukirjaimet sekä mä-sanana sijaan esim. minä. Ystäville kirjoittaessa tiedän, että asia ei ole niin vakavaa mutta monesti haluan itse kirjoittaa asiat oikein, jotta oppisin. (V26)
- (14) Mitä virallisemmalle ja vieraammalle ihmisille, esim. työnantajalle, lähettää, sitä enemmän näkee vaivaa oikeinkirjoitukseen ja viestin asiallisuuteen. (V44)

Kysymyksessä 4 kysyn, miten yhdyssanan pituus vaikuttaa yhdyssanan oikeinkirjoitukseen. Olen luokitellut vastaukset neljään luokkaan: vastaaja ei koe sanan pituuden vaikuttavan (15 vastaajaa, esimerkki (15)), vastaaja kokee juuri kaksiosaisen tarpeeksi lyhyeksi tai kolmiosaisen liian pitkäksi (8 vastaajaa, esimerkki (16)), vastaaja kokee pituudella ylipäättään olevan väliä (17 vastaajaa, esimerkki (17)) ja luokittelemattomat (5 vastaajaa, esimerkki (18)). Luokittelemattomien luokka koostuu vastauksista, joiden sisällön en tulkitse liittyvän kysytyyn kysymykseen. Yhteensä siis 25 vastaajaa mainitsi, että sanan pituus vaikuttaa jollakin tavalla siihen, kirjoittaako sanan suositusten mukaisesti vaiko ei. Näistä 25 vastaajasta 12 kertoo kirjoittavansa pidempiä yhdyssanoja tulkintani mukaan tahallisesti sanavälein.

- (15) ei oikeestaan vaikuta, se että tuleeko kirjoitettua ne oikein riippuu täysin niiden välistä ja omasta viitsimisestä (V18)
- (16) Jos yhdyssanassa on kolme osaa, kirjoitan sen usein erikseen tai ainakin yhden osan erotan, koska muuten se näyttäisi liian pitkältä ja vaikuttaisin siltä, että olen tosi tarkka niistä. (V11)
- (17) Jos yhdyssanassa on monta osaa, saattaa lähtä sitä pilkkomaan, kun kirjoittaa rennosti. Tämä pohjautuu varmaankin siihen, ettei kaverin tai jonkin muun lukijan tarte sitä niin vaikeasti lukea. (V8)
- (18) ei jaksa väliviivoja (V17)

5. PÄÄTÄNTÖ

Tässä luvussa kokoan tutkimustulokseni, pohdin jatkotutkimusmahdollisuuksia ja reflektoin tutkimuksen onnistumisia sekä epäonnistumisia. Tutkin tutkimuksessani lukiolaisten oikeinkirjoitustottumuksia rennossa kontekstissa. Tutkimukseni keskittyi yhdyssanoihin. Keräsin tutkimukseni aineiston kyselylomakkeella, jossa sekä kartoitin lukiolaisten uskomuksia omasta toiminnastaan että kokeilin käytännössä, pitivätkö vastaukset paikkansa.

Tutkimuskysymykseni olivat seuraavat:

- Kirjoittavatko nuoret rennoissa konteksteissa tahallisesti yhdyssanoja väärin?
- Miten ja millaisia yhdyssanoja kirjoitetaan tahallisesti väärin?
- Vaikuttaako viestin vastaanottaja tai yhdyssanan pituus sanojen kirjoitusasuun?

Tahallinen suositusten vastainen kirjoittaminen on olemassa oleva ilmiö, jota esiintyy aineistossa huomattavasti. 24 vastaajaa 45:stä kertoo vähintäänkin joskus kirjoittavansa yhdyssanoja suositusten vastaisesti tahallisesti. Osa kirjoittaa yhdyssanoja suositusten vastaisesti esimerkiksi ymmärrettävyyssyistä. Tutkimuksessa nousi esille, että esimerkiksi viestin vastaanottajan auktoriteettiasema, ikä tai tuttuus vaikuttavat siihen, kuinka oikeakielisesti viesti kirjoitetaan. Yli puolet (25) vastaajista ajatteli yhdyssanan pituuden vaikuttavan siihen, kuinka todennäköisesti yhdyssana kirjoitetaan väärin sekä tahallisista että tahattomista syistä.

Kyselylomakkeeni ensimmäisessä kohdassa pyysin vastaajaa kirjoittamaan tietyn yhdyssanan niin kuin hän kuvittelisi kirjoittavansa sen kaverilleen suunnatussa viestissä rennossa kontekstissa. Tällä sain selville, että yleisintä on kirjoittaa kielenhuollon suositusten vastaisesti sellaisia sanoja, joissa käytetään yhdysmerkkiä. Tätä perusteltiin yhdysmerkin käytön koetulla vaivalloisuudella, sillä yhdysmerkin löytääkseen puhelimen kirjainnäppäimistö pitää muuttaa numeronäppäimistöksi. Tilanteessa, jossa yhdysmerkkiä käytetään kahden sananrajaisen saman vokaalin takia tai jossa yhdysmerkkiä edeltää lyhenne, vastaajat korvaavat yhdysmerkin yleisimmin välilyönnillä (*sunnuntai ilta* tai *es tölkki*).

Vastaajat eivät kirjoittaneet kyselylomakkeen tehtävään 1 vastatessaan kaksiosaisia yhdysmerkittämiä yhdyssanoja erikseen. Kolmiosaisia yhdyssanoja kuitenkin jaettiin

lyhemmiksi pätkiksi (kuten *iskelmä laulukilpailu* tai *ryhmätrapia kerta*), vaikka valtaosa vastaajista ei kirjoittanut kolmiosaisia yhdyssanoja erikseen.

Jälkikäteen pohdin sitä, kuinka hyvin tutkimustilanteessa tuotetut vastaukset kuvaavat vastaajien oikeissa pikaviestintätilanteissa tuottamia muotoja. En kuitenkaan tutkijana voi päästä seuraamaan informanttien keskustelua reaaliajassa. Uskon kuitenkin, että vastaajat ovat saaneet tuotettua lomakkeeseen tavallista pikaviestintäkieltään. En ole huolestunut siitä, että nuoret olisivat kokeneet kyselylomakkeen liian viralliseksi ja siksi vastanneet eri tavoin kuin normaalisti. Eräs vastaaja kertookin yhdessä vastauksistaan, että käyttää lomakkeen kaikissa kohdissa samanlaista tyyliä kuin kavereilleen kirjoittaessaan. Lomakkeen vastauksista huomaa kyllä, että oikeinkirjoituksesta ei ole stressattu, mikä on oikein, sillä siihen pyrinkin.

Jälkikäteen ajateltuna olisin halunnut kysyä informanteilta, millaiset asiat ovat heidän mielestään olennaisimpia pikaviestinnässä. Tällöin olisin voinut yhdistää ensimmäiseen tehtävään saamiani perusteluja näihin tärkeimmiksi koettuihin ominaisuuksiin. Nyt jäi hämärämmäksi, miksi informantit vastasivat juuri niin kuin vastasivat.

Internetkieli on aihe, jota todella kannattaisi tutkia enemmän, sillä nuoret lukevat suuren osan lukemastaan tekstistä internetistä tai muusta sosiaalisesta mediasta. Malleja kielenhuollon suositusten avulla tuotetusta kielestä ei juuri näy. Äidinkielen opettajat varmasti haluaisivat tietää, millaista rakenteet tuntuvat nuorille vaikeilta tai tuntemattomilta, sillä he voisivat hyödyntää tätä tietoa opetuksessaan.

Pidän mielenkiintoisena jatkotutkimusaiheena yhdyssanataitojen ja oikeinkirjoitusasenteiden vaikutusta toisiinsa. Myös suomen ja englannin arvottamista suhteessa toisiinsa olisi mahdollista ja kannattavaa tutkia. Voisiko olla niin, että osa nuorista on luovuttanut kielenhuollon suosituksiin perehtymisen kanssa sen takia, että kokee englannin osaamisen hyödyllisemmäksi jatko-opintojen ja elämän kannalta? Jos on näin, tilannetta voisi kuvailla huolestuttavaksi.

Kielenhuollon suosituksiakin päivitetään tarpeiden mukaan, minkä kannalta tieto nuorten vaikeiksi kokemista kielen elementeistä on hyödyllistä. En näe mahdollisena, että suositukset suosittelisivat nominatiivialkuisten yhdyssanojen kirjoittamista erilleen, mutta

esimerkiksi genetiivialkuisia yhdyssanoja koskevissa suosituksissa voisi olla joustamisen varaa. Tutkimustulosteni perusteella vaikuttaisi siltä, että suuri osa nuorista ei halua tuottaa tai lukea kovin pitkiä yhdyssanoja. Ei varmastikaan ole toivottavaa, että nuoret alkavat koko ajan välttää yhdyssanoja enemmän niiden koetun vaikeuden ja raskauden takia.

LÄHTEET JA LYHENTEET

- CRYSTAL, DAVID 2011: *Internet linguistics. A student guide*. Oxfordshire: Routledge.
- EEROLA, TARJA 2010: Luokanopettaja vai luokan opettaja? *Abiturienttien yhdyssanataidot osittaissanelutestillä mitattuna*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos.
- HIIDENMAA, PIRJO 2003: *Suomen kieli – who cares?* Helsinki: Otava.
- KANKAANPÄÄ, SALLI 2013: Kieliohjeiden kirjo. *Kielikello* 4/2013. (9.1.2024).
- KARJALAINEN, PIRJO 2008: *Yhdyssanavirheet merkonomiopiskelijoiden itsearvioinneissa*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos.
- Kielikello: *Yhdysmerkki -*. – *Kielikello* 2/2006 (12.1.2024).
- KOLEHMAINEN, TARU 2008: *Kirjoituksen kompurointia*. Kolumni. Helsingin sanomat 20.7.2008. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000004584844.html> (6.10.2023).
- KOLEHMAINEN, TARU 2014: *Kielenhuollon juurilla. Suomen kielen ohjailun historiaa*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- LAURI, JENNI 2018: *Ammattikoululaisten ja lukiolaisten yhdyssanaosaaminen osittaissanelutestillä mitattuna*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston suomen kielen opiaine.
- LUUKKA, MINNA-RIITTA 2000: Sinulle on postia! – *Kielikello* 1/2000. (6.10.2023).
- RÄIKKÄLÄ, ANNELI 1980: Yhdyssanojen hahmotusongelmia ylioppilasaineiden valossa. – Heikki Paunonen & Riitta Koivumäki (toim.) Näkökulmia äidinkielenopetukseen ja kielenhuoltoon s. 85–92. *Folia fennistica & linguistica*. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 2. Tampere: Tampereen yliopisto.
- SAVINIEMI, MAIJA 2015: *On noloa, jos ammattilaiset tekevät tökeröjä kielioppivirheitä. Toimitushenkilökunnan kielenhuoltotiedot, -käytännöt ja -diskurssit*. Acta Universitatis Ouluensis. B Humaniora 127. Oulu: Oulun yliopisto.
- TUOMI, JOUNI – SARAJÄRVI, ANNELI 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.
- VANHATALO, ULLA – VEHKALAHTI, KIMMO 2020: Kysely. – Milla Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne & Kaius Sinnemäki (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I–IV* s. 240–270. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

VALLI, RAINE – PERKKILÄ, PÄIVI 2015: Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. – Raine Valli & Juhani Aaltola (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin. 1, Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. Jyväskylä: PS-kustannus.

VISK = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA 2008: *Ison suomen kieliopin verkkoversio*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos. URN:ISBN:978-952-5446-35-7. <https://scripta.kotus.fi/visk/etusivu.php> (29.4.2021).

Yhdyssanakysely

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Tutkin kandidaatintutkielmassani nuorten rennossa kontekstissa tuottamien yhdyssanojen kirjoitusasua. Rento konteksti tarkoittaa esimerkiksi Whatsapp- tai Snapchat-keskustelua, jossa kielen oikeinkirjoitusta ei valvota. Kyselyyn vastataan täysin anonyymisti. Käytän annettuja vastauksia vain omaan opinnäytetyöhöni.

Kiitos ajastasi!

Seuraava

1. Miten kirjoittaisit seuraavat sanat kaverillesi suunnatussa viestissä, jos tietäisit niiden olevan yhdyssanoja? Kerro vastausvaihtoehdon alla lyhyesti, miksi kirjoitit sanan näin. Vastauksen ei tarvitse perustua minkäänlaisiin sääntöihin. *

a) ES-tölkki	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
b) opinto-opas	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
c) aamupalaleipä	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
d) parturi-kampaajaopiskelija	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
e) feta-oliivipiirakka	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
f) arviointiviikko	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
g) koirahoitola	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
h) erikoissairaanhoitaja	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
i) iskelmälaulukilpailu	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
j) SM-kilpailu	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
k) sunnuntai-ilta	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>
l) ryhmäterapiakerta	<input type="text"/>
Perustelu:	<input type="text"/>

2. Miten suhtaudut yhdyssanojen oikeinkirjoittamiseen rennossa kontekstissa?
Perustele vastauksesi. *

3. Miten kirjoittamiesi yhdyssanojen oikeinkirjoitukseen vaikuttaa se, kenelle tai millaiselle ihmiselle viestin lähetät? Anna esimerkkejä. *

4. Miten rennossa kontekstissa kirjoittamiesi yhdyssanojen oikeinkirjoitukseen vaikuttaa se, kuinka monta osaa yhdyssanoissa on? Anna esimerkkejä. *

5. Mitä ajattelet sellaisesta "yhdyssanalegendasta", ettei suomen kielessä olisi yli kaksiosaisia yhdyssanoja? *

6. Miten kuvailisit tietämystäsi suomen kielen yhdyssanojen oikeinkirjoituksesta?
Kun kirjoitat yhdyssanoja erikseen, teetkö sen yleensä tahallisesti vai tahattomasti?
*

7. Mitä muita ajatuksia sinulle nousi mieleen yhdyssanojen oikeinkirjoittamisesta?